

Magyar Casting

Az alábbiakban Kucsera Mária, budapesti vállalkozó (televíziós rendezőasszisztensként dolgozó kényszervállalkozó) szerkesztőségünknek küldött levelét adjuk közre – szerkesztett változatban.

Tisztelt Szerkesztőség!

Előrebocsátom, hogy leveletem nem csak Önökhöz juttatom el: ez az írás ebben a pillanatban ötvenöt napi-, heti- vagy havi lap e-mail címére érkezett meg Magyarországon. (+ két erdélyi újságéra, melyeket egy korábbi barátom hagyott nálam, és éppen most találtam meg). Azt is azonnal jelzem, hogy honoráriumra nem tartok igényt, eddig jól kerestem, ezután is megleszek valahogy, és tudom, hogy etikátlan egyazon írásért több helyről pénzt elfogadni – már nevetnek, ugye, mit képzelek, egy olvasói levélért még sohasem fizettek, de meglátják, tévednek, mert ez megérné az árát, ha az árát valaha valamely lap meg is tudná fizetni nekem. (...)

Nem érdekes az életem. Két hónapja találta ki a ☺sat nevű kábeltelevíziós társaság kreatív igazgatója, Czipó Tibor, közvetlen főnököm (mert ő rendezője is a csatorna legtöbb produkciójának), hogy egy új, szórakoztató, de egyben kulturális műsorral berobbanunk a médiapiacra, úgy mondta (tudom, ez képzavar), a kereskedelmi tévéktől a közszolgálati tévék újrjébe visszalendülő inga mögötti részbe benyomulunk, egyszóval megteremtjük azt, amire a magyar néző vágyik, a kereskedelmi színvonal és a közszolgálati szellemiség gyermekét. Egyébként tök igaza volt ebben, mármint a részben. Kitalálta, hogy élő műsort indít a ☺sat *Asztali show* címmel. Összeválogatta a szerkesztőket, kivételesen új rendezőt is hívott a csatornához, némi külön pénzt sírt ki a külföldi tulajdonostól, úgy nézett ki, sínen van a dolog, éppen csak az arc hiányzott hozzá, ami elviszi az egészet. Előbb megkerestünk néhány közismert televíziós személyiséget, de sajnos egyikkel sem tudtunk megegyezni, hiszen itt naponta jelentkező adásról volt szó, ők pedig nem akarták magukat kizárólagosan elkötelezni a ☺satnak, vagy csak annyióért, amennyit a cég nem akart megadni. Az én ötletem volt a casting. Két nagy budapesti napilapban (szerintem nem ciki: a Magyar Nemzetben és a Népszabadságban) adtunk le hirdetést, melyben televíziós gyakorlattal már rendelkező, a kultúra iránt elkötelezett fiatal hölgyeket és urakat kerestünk műsorvezetőnek. Hát ez bejött. Több mint hetven levél érkezett, az én feladatom lett a feldolgozásuk. A tök dilettánsoktól kezdve a félbetört karrierű bánatosokon át a profi rádiósokig mindenki volt ott, még egy autóalkatrész-kereskedő is. Tízesevel hívtuk őket a stúdióba, egyik nap tartottuk a próbafelvételt, másnap kiértékeltek, és így tovább. Több mint két hétig tartott. A feladat könnyű volt: a jelentkezők megkapták a főnököm életrajzát, és már csak kérdezni kellett őt. A két-háromszori visszanezések beleszámolva, körülbelül ötszázszor hallgattam meg, hogy Czipó Tibor Berlinben járt bölcsészkarra, Rómában művészettörténetet tanult, New Yorkban pedig elvégzett egy filmiskolát, s ez a három pillér az, mely immár nemcsak az ő karrierjének, de remélhetően, a magyar televíziózás megújulásának is az alapja. És ráadásul E kategóriás jogosítványa van, amivel pótkocsis teherautót is vezethet, akár kamiont is. Nem az az érdekes, hogy tudtam, csak két éven át volt Londonban kórházi ápoló, meg zenélt közben egy bandával, aztán bevették valami buliba, és utána már úgy szállt le a repülőről Ferihegyen, mint kreatív igazgató, (akár el is végezhetett volna mindent Berlinben, Rómában és New Yorkban, nem hiszem, hogy jobb igazgató lenne attól, vagy rosszabb), azért volt kínszenvedés ötszázszor meghallgatni mindezt, mert szegény Tibornak van valami speciális beszédhibája, nem tudom mi, egy logopédus azonnal megmondaná,

a lényeg az, hogy hosszú másodpercekig csak nyög, de valami félelmetes, öklendezésszerű hangon (néhány jelentkező azt is hitte, hogy rosszul van a Tibor), aztán meg hadarni kezd, és alig lehet érteni, mit mond, csak a városok nevét, mert azt szereti emlegetni. És nagyon pösze szegény. Hosszan válaszolt mindenkinek, sokat kellett őt nézmem és hallgatnom a felvett anyagon, ezért tudom ilyen jól leírni a beszédtechnikáját, viszont a műsorvezető-jelöltek kérdéseit alig találtam meg a sok nyögés és hadarás között, s ha megtaláltam, akkor sem emlékeztem már, milyen is volt az előző kérdése, egyszerűen kibeszélte a fejemből Czipó Tibor. Együtt néztük az anyagokat másnaponként, és esküszöm, Tibor se tudta megítélni a szereplőket, ő se emlékezett egyetlen kérdésükre, viszont sokszor összehasonlította magát a korábbi felvételen látott magával, és ha megállítottuk a gépet, még hozzátett néhány mondatot a századszor hallottakhoz. Mondjuk, túlzok: néhány teljesen alkalmatlan jelentkezőt azért fölismertünk, elég volt, hogy megpróbáltak bemutatkozni, sőt, volt olyan, akiről már a folyosón látta az ember, hogy tévedésből jött ide, a jókat viszont, azt hiszem, nem nagyon vettük észre, se Tibor, se én, csak talán a vége felé, amikor már sok mindenben túl voltunk. (...)

A harmadik reménytelen forduló után szedtem össze annyi bátorságot, hogy elmondjam Tibornak egy régi tervemet: megpróbálnám én is. Televíziós gyakorlattal rendelkezem, elkötelezett híve vagyok a kultúrának, miért ne? Nyögni kezdett nagyon, azt mondta, erről majd később beszéljünk, de később, úgy három nap múlva is csak a fejét csóválta, hogy késő, miért nem jelentkeztem a hirdetésre. A jelentkezők láttán, és Czipó Tibor élettörténetének háromszázadik meghallgatásán túl, olyan mély reménytelenséget éreztem, nem magam miatt, hanem az ügy miatt, ami tényleg berobbanhatott volna a résbe, hogy már nem bátorság kellett a továbbiakhoz, csupán tisztességes elkötelezettség a kultúra és televíziózás iránt. Ezért gomboltam ki Czipó Tibor nadrágját, ott, a vágószobában, és ezért ajánlottam fel magam mindenre neki. Úgy láttam, jól esett Tibornak, mert behízselgően nyögdecselelt, mint egy kisfiú, aki nem tud még folyamatosan, felnőtt módon nyögni. (Igaz, utána azt mondta, nem teljesen így kellett volna csinálnom, de majd belejövök.) Ettől kezdve még több időt töltöttünk az anyagok átnézésével, már haza se mentünk. Az egyik hajnalon, mikor kiszámoltuk, hogy már csak tíz nap van a tervezett indulásig, megint följánlottam magam, de Tibor hevesen rázta a fejét (így nem tudott nyögni, ezt némán csinálta), csak amikor forgó szemekkel megállapodott, akkor kezdte el, a mondat pedig így hangzott: mit képzelsz, Mari, hiszen ez összeférhetetlen a televíziónál eddig betöltött státuszoddal (lóizém volt, nem státuszom), valamint mélyen megsértené a verseny tisztaságát. Minthogy már csak egy csoport volt hátra, megkérdeztem, mit gondol, ki lesz az arc, aki elviszi a műsort? Czipó ekkor felemelte a mutatóujját, de közben nyögött, nehogy addig is másra figyeljek, aztán megnyugtatóan, hogy nem láttunk még mindenkit, majd meglesz, akit keresünk. Tízen voltak még. Egyikük el se jött, arra nagyon megharagudott Tibor, azt mondta, látni se akarja az ilyent, a másik úgy nézett ki, mint egy lufiból lévő Barbie-baba, jó föl volt fújva mindene, és azt kérdezte Tibortól, hogy ennyi világjárás után, nem akar-e most vele elmenni görögbe, a harmadiknak olyan volt a füle, hogy egy komoly műsorhoz le kellett volna vágni, mert nem tudta az ember abbahagyni a röhögést, pedig jól beszélt szegény fiú, még olaszul is kérdezte Tibort, mire a főnököm fölemelte az ujját, később pedig kifejtette, hogy nem lehet idegen nyelven beszélni egy magyar csatornán, itt, a próbafelvételen pedig egyszerűen csak nagyképűség, amit tett. A negyedik fiú nagyon tehetséges volt, csak kicsit bolond, de olyan jókat kérdezett, hogy ha lett volna valaki, aki válaszolni tud rá, esküszöm, mehetett volna adásba. Mondtam is, hogy ezt a fiút, ezt meg kell tartanunk, igazi tehetség, de Czipó hallani sem akart róla, rettentő ideges lett, azt hiszem, bőfögött is, pedig azt nem szokott, végül az asztalra csapott, és azt mondta nem, nem, a pasi megbízhatatlan, adásveszélyes, nem lehet tudni előre, mit fog majd kérdezni, és tényleg elment-e az eszem, hogy mindezt magamtól nem látom? Jöttek még rosszak is, közepesek is, aztán egy nagyon profi lány is, a hetven jelentkező közül ő volt a legjobb. Szép volt, okos, kedves, és ahogy beszélt, az nem hibátlan volt, hanem magával ragadó. Amikor őt láttam, éreztem, hiába lett volna szép áldozat a csatornáért, mégiscsak butaság volt abban hinnem, hogy én is lehetek műsorvezető. Az a lány jobb volt az országban látható összes képernyősnél, Czipó Tibor azonnal el is küldte, bár előbb adott neki néhány tanácsot, és följánlotta, hogy bejárhat a stúdióba tanulni (nézni a munkát, ha elindul a műsor), de persze csak akkor, ha van kedve, mert fizetni ezért senki sem fog. Azt hittem, elsirom magam. Mikor

másnap leültünk a vágószobában, nemcsak az előző napi anyagokat néztük át, hanem sok korábit is, de Tibor már minden kérdésen áttekert, csak a saját nyögéseit hallgatta, néha eltűnődött, kicsit utánozta egy-egy jól sikerült öklendezését, aztán pár nappal odébb ugrott, már nem is tudtam, honnan szól az elviselhetetlen hang, honnan repkednek a városnevek, mellőlem vagy a hangszórókból, vagy már énbőlőlem is. Közben Czipó Tibor, már szinte oda se figyelve a mozdulataira, kigombolta a nadrágját. (...)

Tegnap kihajítottam a negyedikről a televíziómat, nagyot szólt, amikor leért a belső udvar földjére, betöltötte az egész lépcsőházat a böffenésszerű hang, és sokáig visszhangzott. Ma már nem hallom. Csak az újságokban olvastam, hogy sajtótájékoztatót tartott a ☺sat Televízió vezetősége, bejelentették az új műsort, és bemutatták az arcot is, Czipó Tibort, akit minden nap láthatnak és hallhatnak mostantól kezdve a kedves nézők. (...)

Ha a tisztelt szerkesztőség levelemet közli, kérem, ne változtassák meg a neveket. Nem félek. Ennyivel tartozom már a televíziózásnak, a kultúrának, a jelentkezőknek (köztük annak a széplánynak) és Czipó Tibornak. Üdvözlettel: Kucsera Mária, olvasójuk.

Please blow into my face and give me a hint
and I imagine you as westerly wind...

Fújj az arcomba kérlek, és én elképzelek
nyugati szélnek...

Horváth M. Zoltán
Lisbeth Sailer
(Ausztria)
Szél-Csend projekt
installáció
"Nyugat"
fotó, gipsz, lightbox

Nyári Zsolt: Origo, fa, gránit

